

Акт

обстеження насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки по філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» на 2024 рік

11.06.2024р.

с. Геронимівка

Комісією в складі: головного спеціаліста відділу лісового господарства, охорони і захисту лісів Центрально – Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства ЗАВАДСЬКОЇ Тетяни, начальника відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Олени, інженера – лісопатолога І категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїси, інженера – лісопатолога І категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКА Володимира, головного лісничого філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» СИДОРЕНКА Олександра, лісничого Дубіївського лісництва КОЗАЧЕНКА Ігоря, лісничого Мошнівського лісництва ШВЕДА Романа, в присутності представників органів місцевого самоврядування, проведено з 05 по 07 червня та з 10 по 11 червня 2024 року обстеження лісових насаджень філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» на доцільність призначення насаджень в суцільну санітарну рубку загальною площею 70,1 га.

Таксаційна характеристика оглянутих ділянок відповідно матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року (без додавання віку на рік рубки):

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	у тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Мошнівське	2	13	13,0	4	7,7	10Сз	81	0,70	2	23	28	345	2
Мошнівське	2	15	0,7		0,7	10Сз	76	0,60	2	22	28	270	2
Мошнівське	2	16	0,8		0,8	10Сз	52	0,70	1	18	20	250	2
Мошнівське	3	8	3,7	4	1,9	10Сз	72	0,70	2	21	28	300	2
Мошнівське	4	7	5,5		3,5	10Сз	81	0,70	2	23	28	330	2
Мошнівське	14	1	4,5	2	3,8	10Сз	85	0,60	1	25	32	300	2
Мошнівське	14	2	1,5		0,7	10Сз	85	0,60	1	25	32	300	2
Мошнівське	14	4	4,7		2,7	10Сз	91	0,60	1	27	36	350	2
Мошнівське	15	25	8,3		7,4	10Сз	95	0,50	1	28	40	330	2
Мошнівське	16	21	15,0	1	13,1	10Сз	95	0,60	1	27	36	360	2
Мошнівське	16	26	0,9		0,7	10Сз	95	0,60	1	27	36	350	2
Мошнівське	36	2	3,5		3,0	10Сз+Дз+Брс	67	0,70	1	23	24	340	2
Разом по л-ву:			62,1		46,0								
Дубіївське	171	6	13,0	4	1,3	9Сз1Дз+Бп	100	0,50	1	27	36	260	2
Дубіївське	171	6	13,0	5	0,6	9Сз1Дз+Бп	100	0,50	1	27	36	260	2
Дубіївське	175	4	8,0	1	0,5	10Сз	44	0,80	1А	20	22	320	2
Дубіївське	175	7	5,8		3,1	10Сз	110	0,40	2	26	44	240	2
Дубіївське	175	17	8,3	1	7,5	10Сз	90	0,50	1А	30	40	370	2
Дубіївське	179	1	4,4		0,9	10Сз+Дз	95	0,73	1	29	40	480	2
Дубіївське	179	1	4,4	3	1,4	10Сз+Дз	95	0,73	1	29	40	480	2

Дубіївське	183	21	2,8		1,6	10Сз	91	0,60	1А	30	40	420	2
Дубіївське	183	31	3,8		1,4	10Сз	126	0,40	2	26	44	230	2
Дубіївське	193	36	5,2		3,1	10Сз	106	0,50	2	27	36	320	2
Дубіївське	195	1	21,0	10	0,5	10Сз	100	0,60	1	28	36	400	2
Дубіївське	195	1	21,0	11	1,3	10Сз	100	0,60	1	28	36	400	2
Дубіївське	195	8	2,9	2	0,9	10Сз	91	0,70	1	29	36	460	2
Разом по л-ву:			113,6		24,1								
Всього по філії ССР:					70,1								

В результаті обстеження встановлено:

На представлених для огляду соснових ділянках Дубіївського та Мошнівського лісництвах філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» спостерігаються розладнані(розрідженні) насадження, в більшості, стиглого та перестійного віку, з галявинами площею 0,1га і більше, з різким зниженням повноти до критичної, утворені вибірковими санітарними рубками минулих років.

Відповідно до «Санітарних правил в лісах України», в рубку відводяться не тільки відмерлі і сухостійні екземпляри, які пошкоджені шкідниками і хворобами лісу, а й навіть відмираючі дерева з ажурною кроною, укороченою хвоєю та зміною кольору хвої до світло – зеленого або жовтуватого – зеленого, на яких відсутні прирости, вражені дерева хворобами лісу та пошкоджені стовбуровими шкідниками.

При огляді хвойних насаджень по Дубіївському та Мошнівському лісництвах відмічаємо наявність дерев VI категорії санітарного стану без глиці, дерева V категорії санітарного стану з червоною глицею і дерева IV категорії – із світло -зеленою, дуже зрідженою, а часто і із відсутнім верхом. Під дією вітрів на цих зріджених ділянках присутні дерева із нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з дугоподібно зігнутими стовбурами, із зламами в комелі та завислими на рядом стоячі дерева. Дерев сосни V - VI категорій санітарного стану з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками. Аналізуючи маточні та личинкові ходи, льотні отвори на стовбурах повалених дерев, встановили пошкодження верхівковим короїдом, малим та великим сосновими лубоїдами, вусачем чорним сосновим, рагієм ребристим, вусачем кореневим коротковусим, рідше - златками.

По Дубіївському лісництву у кварталі 171 виділі 6.4, у кварталі 183 виділі 31 відмічаємо пошкодження дереворуйнівними грибами з виходом плодівих тіл соснової губки, яка викликає строкату ядрову стовбурну гниль корозійного типу. Протяжність гнилі складає 4 – 12 метрів. Поки на ураженому дереві не з'являться плодіві тіла, воно зовні не відрізняється від здорових. Наявність на оглянутих стовбурах «тютюнових» сучків і потовщень також свідчить про розвиток гриба в середині дерева.

Також по вище вказаних лісництвах на всіх оглянутих ділянках спостерігається інтенсивне розмноження рослини – напівпаразита омели австрійської. Присутні дерева, зовні III категорії санітарного стану, в яких крони заселені понад 30 відсотків омелою, відмираючі та сухостійні - IV – VI категорій санітарного стану, із блідо – зеленою, червоною та відсутньою глицею, суховершинні, без приростів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїди, вусачі, златки).

При огляді відмічаємо, омела австрійська спричинила суттєве зниження енергії росту деревостану, є причиною зниження довговічності насаджень, призвела до часткової або суцільної суховершинності й усихання дерев. Омела є одним із найлютіших ворогів зелених (здорових) соснових насаджень, яка здатна з часом знищити наймогутніше дерево.

Нині відбувається вражаюче розповсюдження цієї рослини – напівпаразита по лісовим насадженням філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Згідно п. 24 «Санітарних правил в лісах України», «дерева з рослинами-напівпаразитами (омелою) III-VI категорій санітарного стану підлягають вирубуванню».

Також спостерігаємо поодинокі дерева з ранами раку – сірянки (смоляний рак), які розрослись вздовж і по окружності стовбурів протягом багатьох років. Є рани витягнутої форми, кора на ранах відшаровується, живиця в повітрі засохла. Рани раку – сірянки розташовані в середній і верхній частині стовбурів під кронами, що призвело додатково до сильного ослаблення дерев, на яких спостерігається зрідження крони із жовто – зеленою та червоною глищею, суховершинність, відсутність приростів.

На обстежених ділянках Дубіївського та Мошнівського лісництвах, де присутні дерева дуба звичайного, у суцільну санітарну рубку будуть відібрані і наявні листяні породи IV – VI категорій санітарного стану, які характеризуються дуже ажурною кроною, дрібним листям, відмічається розрідженість та інтенсивна суховершинність від 2/3 до 100% крони. На ділянках присутня немала кількість дерев дуба без приростів, невідповідні за віком таксаційним показникам (по висоті та діаметру). Наявні стовбури цих дерев з масовими та всихаючими водяними пагонами, що свідчить про втрату біологічної стійкості деревостану.

По дубовим деревах поодинокі спостерігається вихід плодових тіл трутовиків, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід. Були виявлені плодові тіла справжнього трутовика, який викликає білу «мармурову» ядро – заболонну стовбурову гниль.

Ще листяні дерева вражені некрозно – раковими хворобами: поперечним раком дуба, коли рана охопила 100 % периметра стовбура та східчастим раком (всі наявні листяні породи) з ранами в одному або кількох місцях понад 1/2 периметра стовбура.

Під час обстеження на деревах листяних порід, під корою були виявлені характерні ходи для вусачів, заболонників.

На обстежених ділянках із наявністю в складі дуба залишати дерева діаметром більше 24 сантиметрів як насінники цінної лісоутворюючої породи.

Обстежені ділянки лісових масивів філії «Черкаське лісове господарство» **занести в Книгу обліку шкідників та хвороб лісу як осередок комплексу стовбурових шкідників (короїди та вусачі: верхівковий короїд, малий та великий соснові лубоїди, вусачі чорний сосновий, кореневий коротковусий, рагій ребристий) та осередок омели австрійської :**

по **Дубіївському** лісництву: квартал 171 виділа 6.4 та 6.5; квартал 175 виділа 4.1, 7, 17.1; квартал 179 виділа 1, 1.3; квартал 183 виділа 21, 31; квартал 193 виділ 36; квартал 195 виділа 1.10, 1.11, 8.2;

по **Мошнівському** лісництву: квартал 2 виділа 13.4, 15, 16; квартал 3 виділ 8.4; квартал 4 виділ 7; квартал 14 виділа 1.2, 2, 4; квартал 15 виділ 25; квартал 16 виділа 21.1, 26; квартал 36 виділ 2.

Таким чином, в обстежених деградованих соснових насадженнях по Дубіївському та Мошнівському лісництвах філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» проведення вибіркового санітарного рубок недоцільне, так як на даний час переважно ділянки із критичним показником повноти, та рідше - ділянки, які при проведенні лісогосподарського заходу, а саме вибірково санітарної рубки, призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти згідно п. 27 «Санітарних правил в лісах України» .

На оглянутих ділянках Дубіївського та Мошнівського лісництвах критична повнота деревостанів спостерігається у результаті проведених вибіркового санітарних рубок минулих років по причині ослаблення лісових насаджень, які викликані глобальною зміною клімату: аномально високою весняно – осіння температура повітря, засуха, зміна гідрологічного режиму ґрунтів, вітровали сухостійних дерев, вражаюче розповсюдження омели австрійської - рослини – напівпаразита, а також пошкодження ослабленого насадження стовбуровими шкідниками та враженням хворобами лісу.

Отже, в суцільну санітарну рубку будуть відібрані ділянки соснових насаджень по таким причинам:

- соснові дерева – з омелою австрійською при заселенні крони більше 30%;
- пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме: короїдами: верхівковим короїдом, малим та великим сосновими лубоїдами, заболонниками, вусачами: чорним сосновим, кореневим коротковусим, дубовим та рагієм ребристим, златками;
- дерева сосни, вражені раком – сірянкою;
- наявні листяні породи, вражені некрозно – раковими захворюваннями, а саме: східчастим раком та поперечним раком дуба;
- дерева хвойних та листяних порід з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів – збудників стовбурових гнилей – соснової губки, трутовиків (справжнього).

Пошкоджені насадження є небезпечними об'єктами розповсюдження осередків вторинних шкідників та хвороб лісу в суміжних насадженнях.

Характер всихання насаджень куртинний та суцільний. Тип всихання – різкий та поступовий.

Для наведення належного санітарного стану лісів, з метою запобігання розповсюдженню хвороб та шкідників лісу, недопущення втрати технічної якості деревини, провести **суцільну санітарну рубку загальною площею 70,1 га** :

Дубіївське лісництво – 24,1га

Квартал 171 виділ 6.4 площа 1,3 га; Квартал 171 виділ 6.5 площа 0,6 га; Квартал 175 виділ 4.1 площа 0,5 га; Квартал 175 виділ 7 площа 3,1 га; Квартал 175 виділ 17.1 площа 7,5 га; Квартал 179 виділ 1 площа 0,9 га; Квартал 179 виділ 1.3 площа 1,4 га; Квартал 183 виділ 21 площа 1,6 га; Квартал 183 виділ 31 площа 1,4 га; Квартал 193 виділ 36 площа 3,1 га; Квартал 195 виділ 1.10 площа 0,5 га; Квартал 195 виділ 1.11 площа 1,3 га; Квартал 195 виділ 8.2 площа 0,9 га.

Мошнівське лісництво – 46,0 га

Квартал 2 виділ 13.4 площа 7,7 га; Квартал 2 виділ 15 площа 0,7 га; Квартал 2 виділ 16 площа 0,8 га; Квартал 3 виділ 8.4 площа 1,9 га; Квартал 4 виділ 7 площа 3,5 га; Квартал 14 виділ 1.2 площа 3,8 га; Квартал 14 виділ 2 площа 0,7 га; Квартал 14 виділ 4 площа 2,7 га; Квартал 15 виділ 25 площа 7,4 га; Квартал 16 виділ 21.1 площа 13,1 га; Квартал 16 виділ 26 площа 0,7 га; Квартал 36 виділ 2 площа 3,0 га.

Запроектовані заходи провести згідно вимог:

- «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями);
- Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (зі змінами та доповненнями);
- Закону України «Про тваринний світ» (зі змінами та доповненнями);

- заліснення зрубів провести згідно діючих нормативів з дотриманням Правил відтворення лісів, затверджених Постановою КМУ від 01.03.2007 р. № 303.
- Вивезення деревини з насаджень здійснювати одночасно з її заготівлею.
- Очистку лісосік провести, дотримуючись Правил пожежної безпеки в лісах України.

Акт складений в трьох примірниках.
Фотозвіт додається.

Головний спеціаліст відділу лісового господарства, охорони і захисту лісів Центрально – Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

Тетяна ЗАВАДСЬКА

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Інженер – лісопатолог I категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Раїса РУДЬ

Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

Володимир ВОВК

Головний лісничий філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Олександр СИДОРЕНКО

Лісничий Дубіївського лісництва

Ігор КОЗАЧЕНКО

Лісничий Мошнівського лісництва

Роман ШВЕД

Представники органів місцевого самоврядування

*Представник
сільської*

Тамара Дуніс

Шпак